

Beslutningsnotat

Udsendt 06-10-2026

Bestyrelsesmøde i Nationalparkbestyrelsen den 23-09-2026

Mødested: Klægager, Østerende 13, 6161 Bredebro

Mødet finder sted fra kl. 14.00 til 17.30

Der vil være kaffe, the, vand og lidt sødt. Der afsluttes med en let anretning kl. 17.30

Deltagere:

Formand	Flemming Just	
Varde Kommune	Sandie Eis Ravn	
Esbjerg Kommune	Henning Ravn	
Fanø Kommune	Melissa Gilroy	
Tønder Kommune	Karen Inger Refslund Andersen	
Danmarks Naturfredningsforening	Inger Jensen	
Friluftsrådet	Afventer ministeren	
Dansk Ornitologisk Forening	Boris Schønfeldt	
Digelagene	Morten Sextus	
Danmarks Jægerforbund	Jan Holm	
Danmarks Sportsfiskerforbund	Henning Haahr Pedersen	
Landbrug & Fødevarer	Esther Hoftijzer	Afbud
Naturstyrelsen	Peder Bach Thøgersen	
Nationalparkrådet	Anne Marie Ludvigsen	
Nationalparkrådet	Jens Lorenzen	
Nationalparksekretariatet	Peter Saabye Simonsen	
Nationalparksekretariatet	Bettina Munch	

Punkter på dagsordenen

Dagsorden punkt 1 - Velkomst og godkendelse af dagsorden - Beslutningspunkt (5 min.)

Sagsfremstilling:

Flemming Just byder velkommen og dagsordenen godkendes.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller:

- At bestyrelsen godkender dagsordenen.

Notat:

Flemming bød velkommen og berettede om afbud til mødet samt afventende udpegning af medlem fra Fri-luftsrådet. Derefter bød Flemming særligt velkommen til Melissa Gilroy fra Fanø Kommune og Melissa præ-senterede sig ganske kort.

Beslutning:

Bestyrelsen godkendte dagsordenen.

Dagsorden punkt 2 – Økonomi: Regnskab 2026 og budget 2026-2030 - Beslutningspunkt (45 min.)

Sagsfremstilling:

Sekretariatet fremlægger regnskab for 2026, år til dato. Derefter fremlægger sekretariatet budgettet for resten af 2026 og endelig for 2027-2030. Fremlæggelsen vil lægge vægt på de forskelle, der er i budgettet i forhold til det fremlagte budget ved årets indgang, herunder årsagerne til forskellene. Dvs. ikke-realiserede projekter, nye godkendte projekter samt midler til forventelige aktiviteter i de kommende år. Fremlæggelsen af budgettet vil vise, at strategien om at arbejde med færre, større projekter begynder at være indfa-set.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller:

- At bestyrelsen godkender regnskab 2026 år til dato
- At bestyrelsen godkender budget 2027-2030.

Bilag:

2.1. Regnskab 2026 år til dato

2.2. Budget 2026-2030

Notat:

Peter præsenterede regnskabet år til dato, hvor der som efterspurgt fremgår forbrug af midler samt timer år til dato i forhold til det forventede budget ved årets indgang

Der er flere projekter, hvor der ikke er brugt mange timer. Det skyldes primært, at tre af de erfarne medarbejdere er gået på pension og det var ikke med i budgetterne ved årets indgang. Vi har dog fået nye ind, som skal ind i projekterne, men som får gang i aktiviteterne.

På et par aktiviteter er forbruget ikke i nærheden af det, vi budgetterede. Eksempelvis projektet Oversigt over værdifuld og sårbar natur. Vi startede på et projekt, som metodisk viste sig at være for omfattende.

Naturudvalget har siden hen arbejdet på, hvad der som nationalpark giver mening at arbejde i forhold til at levere faglige data og som økonomisk og tidsmæssigt er overkommeligt.

Andre projekter viser ligeledes, at der ikke er et stort forbrug. Vi er simpelthen ikke kommet i gang med de projekter.

Vi har ikke brugt så mange penge som forventet. Noget skyldes bemanningen, som nævnt ovenfor, andet skyldes, at vi har skubbet det til de næste år pga. bemandingsudfordringen. Der skal folk til at arbejde med tingene.

Der er desuden brugt en del tid på ansøgninger af store naturprojekter, bl.a. EU Marine Blue Banos, LIFE4rivers og LIFE Duneamics. Dette som et led i at arbejde med færre, større prioriterede projekter. Men når tiden går med ansøgningerne, så er timeforbruget på andre naturprojekter ikke er så stort.

Endelig må vi også konstatere, at tilladelser til nogle projekter tager noget længere tid end forventet, hvilket skubber på tingene.

Peter gennemgik også budgettet for 2027-2030, hvor der ikke er sket meget siden sidst bestyrelsesmødet.

Vi har som tidligere nævnt nogle ikke-forbrugte midler. Det er ikke en opsparring, som nogle skriver. Det er penge, vi ikke har brugt. Når vi når 2029 forventes det, at de penge vil være brugt.

Måske rykkes nogle af investeringerne frem bl.a. på de store projekter, så vi kan lægge udgifter ind inden vi har tilsagn på indtægterne. Derved kan vi givetvis 'låse' midlerne.

Beslutning:

Bestyrelsen godkendte regnskabet år til dato.

Bestyrelsen godkendte budgettet for 2027-2030.

Dagsorden punkt 3 – Møderække og forslag til nye mødeformer - Beslutningspunkt (10 min.)

Sagsfremstilling:

Bestyrelsen skal beslutte mødedatoer for de fire bestyrelsesmøder i 2027. Samtidig skal bestyrelsen forholde sig til og drøfte om en grad af tematisering af møderne kunne være attraktivt og noget der skal indføres. Årets første møde er typisk i februar med regnskab for det forgangne år, årsrapport og budget for resten af året. Maj-mødet foreslås fremover afviklet med et tema, eksempelvis i 2027 på Aage V. Jensen Naturfondens Gyldensteen Strand, hvor der er købt tidligere inddigede arealer og nu lavet formidlingscenter og -steder, fjernet et dige og etableret et naturområde hvor der var landbrug tidligere. Temamødet har altså et relevante tema/emne med oplæg, orientering, debat og tilknyttet et lidt kortere og skarpere møde – turen frem og tilbage kan eventuel også anvendes til bestyrelsesmødets orienteringspunkter. September-mødet har typisk fokus på økonomi. Mødet i december har ofte fokus på det forgangne år, næste års handlingsprogram og et fællesmøde med nationalparkens råd. Alle møder vil naturligvis fortsat have andre dagsordenspunkter i form af beslutninger og orienteringer.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller:

- At bestyrelsen beslutter datoer for møder i 2027
- At bestyrelsen beslutter om møderækken fremover skal tematiseres
- At maj-mødet i 2027 går til Gyldensteen Strand.

Bilag:

3.1. Forslag til mødedatoer 2027

3.2. Om Gyldensteen Strand

Notat:

Flemming præsenterede mødedatoer for 2027.

Peter fortalte kort om Gyldensteen Strand og hvordan fjernelse af diger har påvirket fx. biodiversiteten. Den fortælling er relevant for os ved Vadehavet og dermed relevant for bestyrelsen at komme over se på området: Hvad der f.eks. sker når man fjerner digerne med ålegræs, sedimentation, fugle, oversvømmelser m.v.

Inger foreslog, at møderne skal være mere tematiserede, sådan at alle projekter om fugle, vand, partnere og erhverv m.v. fremvises på møderne. Den overvejelse tages med i planlægningen.

Beslutning:

Mødedatoer for 2027 blev godkendt.

Det blev besluttet, at mødedatoer tematiseres.

Det blev besluttet, at bestyrelsesmødet i maj 2027 går til Gyldensteen Strand.

Dagsorden punkt 4 – Kommissorier for nationalparkens udvalg – Beslutningspunkt (10 min.)**Sagsfremstilling:**

Bestyrelsen bad i efteråret 2025 om at få kommissorierne for nationalparkens fire udvalg for natur, kultur, partnere og forskning opdateret. Kommissorier er drøftet og behandlet af udvalgene og der er vedlagt forslag til reviderede kommissorier. Udvalgenes forslag til justeringer af kommissorierne fremlægges for bestyrelsen. Bestyrelsen drøfter de indkomne forslag og beslutter eventuelle justeringer til kommissorierne. Partnerudvalget har afventet erfaringerne fra VaBene-projektet (slut september 2026) og en evaluering heraf og vil komme med et forslag til kommissorium til bestyrelsens decembermøde.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller:

- At bestyrelsen beslutter kommissorier for nationalparkens udvalg

Bilag:

4.1. Forslag til ændringer i kommissorium for Naturudvalg

4.2. Forslag til ændringer i kommissorium for Forskningsudvalg

Notat:

Boris fortalte ganske kort om de få ændringer, der er lavet i kommissoriet for Naturudvalget for at få det "up-to-date".

Flemming viste, at det samme er gældende for kommissoriet for Forskningsudvalget.

Der var en snak om, hvorvidt der skal sættes antal på medlemmer i de forskellige udvalg. Der var enighed om, at det ikke er antallet der er vigtigt. Men det er vigtigt, at de medlemmer, der sidder i udvalgene kan berige med viden, der er svarende til de opgaver udvalgene har.

På næste møde fremlægges forslag til reviderede kommissorier for Partnerudvalg og for Kulturudvalg.

Beslutning:

Bestyrelsen godkendte ændringer til begge kommissorier.

Dagsorden punkt 5 – Revision af nationalparkrådets forretningsorden – Beslutningspunkt (10 min.)**Sagsfremstilling:**

Bestyrelsen bad i efteråret 2025 Nationalpark Vadehavets råd om at komme med et forslag til opdatering af Forretningsordenen for Nationalpark Vadehavets råd. Rådet har arbejdet med forretningsordenen og fremlægger et forslag til bestyrelsen som denne bedes drøfte og godkende med eventuelle justeringer.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller:

- At bestyrelsen beslutter Forretningsordenen for Nationalpark Vadehavets råd.

Bilag:

5.1. Forslag til revideret forretningsordenen for Nationalpark Vadehavets råd

Notat:

Jens gennemgik de foreslåede ændringer til forretningsordenen for rådet. Antallet af medlemmer af rådet er blevet tilpasset, eksempelvis vil Region Syddanmark og Vadehavskunstnerne ikke sidde i rådet. Muligheden for at organisationer eller foreninger kan anmode om at blive medlem er tilføjet, ligesom rådet kan bede om eksterne oplægsholdere om at holde oplæg er tilføjet. Dernæst er retningslinjer for ændringer til referatet blevet tilføjet og endeligt er det skrevet ind, at den ene af de to bestyrelsesmedlemmer fra rådet skal være formanden.

Beslutning:

Bestyrelsen godkendte forslagene til revidering af forretningsordenen.

Dagsorden punkt 6 – Studietur 2027 – Beslutningspunkt (10 min.)

Sagsfremstilling:

Nationalparkens bestyrelse og sekretariat har før corona-pandemien afholdt en studietur hvert andet år. Sidste tur gik til kollegerne i Nationalpark Mols Bjerge og turen før til vadehavsområder ved Holland og Tyskland, hvor der var udflugter, oplæg, middage med vores vadehavs-kollegaer i de to lande, herunder politikere, embedsmænd, organisationsfolk mv. Der var begyndt en planlægning af en studietur i 2025, men den blev aflyst i forbindelse med udspillet om en reduceret Finanslovsbevilling. På budgettet for 2027 er der afsat 150.000 kr. og bestyrelsen skal beslutte, om der skal gennemføres en tur og hvad formålet er med turen samt forslag til mulige destinationer.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller:

- At bestyrelsen beslutter om der skal arrangeres en studietur.
- At bestyrelsen kommer med forslag til formålet med turen og hvor den i givet fald kan gå hen.

Notat:

Bestyrelsen var enige om, at det er givtigt for en bestyrelse at tage på studietur for at få perspektiver på det arbejde, bestyrelsen skal understøtte. Særligt det kommende år, hvor der vil træde flere nye medlemmer ind i bestyrelsen. Derfor giver det mest mening for det fremtidige arbejde, at turen gennemføres, når de nye bestyrelsesmedlemmer er på plads, hvilket forhåbentligt er sket i efteråret 2027. Er der ikke genudpeget nuværende bestyrelsesmedlemmer, som kan sidde en periode mere og udpeget nye medlemmer af bestyrelsen i det tidlige efterår 2027, så kan det være, at turen må afvikles i foråret 2028.

Beslutning:

Bestyrelsen besluttede, at der skal arrangeres en studietur.

Bestyrelsen besluttede, at studieturen skal gå til Tyskland eller Holland i efteråret 2027.

Dagsorden punkt 7 – Nationalpark Vadehavets ligestillingspolitik – Beslutningspunkt (10 min)

Sagsfremstilling:

Nationalparkens sekretariat har udarbejdet en ligestillingspolitik. En sådan er ikke et krav, men et signal om, at vi tager emnerne alvorligt og vil ligestilling. Det forventes også, at en række fonde kan finde på at kræve at se en sådan politik, ligesom flere af EU's store programmer allerede har det som krav. Bestyrelsen bedes drøfte det fremlagte forslag og med eventuelle justeringer godkende forslaget.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller:

- At bestyrelsen beslutter Nationalpark Vadehavets ligestillingspolitik

Bilag:

7.1. Udkast til ligestillingspolitik

Notat:

Peter præsenterede udkastet til en ligestillingspolitik.

Politikken er ikke udarbejdet grundet et større behov. Men det er vigtigt, at sekretariatet kan henvise til en sådan politik, der henholdes til statens ligestillingspolitik.

Beslutning:

Bestyrelsen godkendte politikken med få ændringer, herunder at DI's forslag fjernes og der ses på formuleringerne om køn i ligestillingspolitikken.

Dagsorden punkt 8 - Nyt fra bestyrelsen – Orienterings- og beslutningspunkt (20 min.)

Sagsfremstilling:

Der er orientering fra de enkelte udvalg og projekter herunder:

- Status på partnerprogrammet v/vacant, sekretariatet
- Status på kulturudvalget v/Sandie Eis Ravn
- Status på naturudvalget v/Boris Schønfeldt
- Status på forskningsudvalget v/ Flemming Just
- Status på regulering af prædatorer v/Jan Holm
- Status på Vadehavets Formidler Forum og Mitvadehav.dk v/Annemarie Ludvigsen
- Status på det trilaterale samarbejde, Wadden Sea Board, v/Flemming Just
- Status på samarbejdet mellem Danmarks Nationalparker og styrelserne v/Flemming Just

Indstilling:

Sekretariatet indstiller:

- At bestyrelsen tager orienteringerne til efterretning.

Notat:

- Status på partnerprogrammet v/vacant, sekretariatet
Intet nyt

- Status på kulturudvalget v/Sandie Eis Ravn

Der er som sådan ikke et kulturudvalg endnu. Mette Slyngborg er lige kommet med og skal lige ind i tingene. Mette arbejder pt. på Vadehavets stednavne og Klima- og Miljø Manø /under vej med Mandø og var involveret i Wadden Tide. Et nyt kulturprojekt kaldet Legacy er på måske på vej.

- Status på naturudvalget v/Boris Schønfeldt

Naturudvalget har arbejdet på kommissoriet og stiller spørgsmålstegn ved organisering af udvalget og hvilke opgaver udvalget tager på sig. Den proces er udvalget i gang med og det er en positiv proces. Der har været udskiftning af medlemmer. Naturudvalget har desuden anbefalet, at arbejdet med Overblik over Værdifuld og Sårbar Natur i Vadehavet erstattes med indsatser på forlands- og strandengsnatur, som Danmark har særlige europæiske forpligtelser på.

- Status på forskningsudvalget v/ Flemming Just

Forskningsudvalget har netop afholdt møde, hvor der især blev drøftet Forskningsdagen 2027, som bliver d. 26. februar. Og der er mange gode emner allerede.

I det trilaterale samarbejde har man forsøgt sig med en trilateral sommerskole for at en ny generation af unge med forskellige fagligheder kan interessere sig for vadehavsområdet. I år var det en stor succes. Men uden danske deltagere. Problemet er, at det finder sted 20. august og frem og der er de danske universiteter startet.

- Status på regulering af prædatorer v/Jan Holm

Torben Wollesen er ny mand på prædationsprojektet.

Der har været samling af bestyrelsesmedlemmer fra Danmarks Jægerforbund fra de fem danske nationalparker på Rømø, hvor Torben fortalte om vores reguleringsindsatser med 60 frivillige jægere og hele projektet. De andre nationalparker har ikke det setup, som NP Vadehavet har og særligt NP Mols og NP Thy var imponerede over det store korps og engagement fra frivillige jægere.

Projektet er en succes og det skaber resultater, som får opmærksomhed, bl.a. pga. en dygtig koordinator.

- Status på Vadehavets Formidler Forum og Mitvadehav.dk v/Annemarie Ludvigsen

VFF arbejder overvejende med materialer til undervisning i flere arbejdsgrupper.

Der arbejdes særligt med Codes of conduct for formidlere for at sikre, at formidling er af høj kvalitet og at formidlere har den rette certificering. Hvordan man skal certificere skal der fortsat arbejdes på.

VFF har netop afviklet Det Store Fugletræk, som er en tværkommunal aktivitet med henved 30 del-events og ture. Det har været en succes og ambitionen er, at det på sigt skal blive en slags fuglefestival.

Der er tidligere lavet en plakat med 100 arter i Vadehavet. Den genoptrykkes. Og der er en ny plakat på vej med 100 arter inden for diget.

- Status på det trilaterale samarbejde, Wadden Sea Board, v/Flemming Just

Det trilaterale samarbejde fik afholdt en fin konference ifm. Esbjerg Deklarationen – imod forventningerne, sådan ligefremt formuleret, fordi budgetter og planlægning var så sent ude.

Og på det seneste Wadden Sea Board møde var det eneste punkt også Esbjerg Deklarationen. UNESCO vil have en fælles plan, som de tre lande har kaldt SIMP – Single Integrated Management Plan - og der skal afleveres en samlet indstilling fra de tre lande. Flemming udtrykte ros til det danske embedsapparat, som i dette tilfælde har arbejdet på en kort deklaration i forhold til tidligere versioner.

Der er udpeget en ny delegationsleder i Danmark fra SGAV. Og næste møde er i Lemmer, Holland, til november.

- Status på samarbejdet mellem Danmarks Nationalparker og styrelserne v/Flemming Just

Næste møde mellem nationalparkerne, departementet og styrelserne er 4. december 2026.

De fem nationalparker er ved at formalisere et tættere samarbejde. Der er en større tyngde, når de fem parker står sammen.

Dagsorden punkt 9 – Nyt fra sekretariatet – Orienteringspunkt (10 min)**Sagsfremstilling:**

Sekretariatet har udarbejdet en ledelsesorientering, som samler op på sekretariatets økonomi, organisation, kommunikation og aktiviteter siden bestyrelsesmødet i maj. Bestyrelsen kan stille spørgsmål til ledelsesorienteringen.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller:

- At bestyrelsen tager ledelsesorienteringen til efterretning.

Bilag:**9.1. Ledelsesorientering.****Notat:**

Peter fortalte kort om nyt fra det tidligere vadehavsskib, som nu hedder M/S Alice. Der er grobund for at etablere et samarbejde med M/S Alice og lokale virksomheder om at få flere ud på ture – særligt med fokus på udsatte grupper.

Der er flere positive aspekter ved, at M/S Alice har overtaget skibet. Der kommer især mange flere ud at sejle og dermed oplever flere den maritime del af Vadehavet.

Overleveringen af skibet til foreningen M/S Alice har vist, at de afsatte 300.000 kr. til reparationer, dok mv. ikke er nok. Beløbet bliver formentligt 450.000-500.000 kr. som tages af midlerne fra salget. Aftaler om årlige sejlture for særlige grupper fortsættes.

Dagsorden punkt 10 – Eventuelt (10 min)**Sagsfremstilling:**

Bestyrelsen har her mulighed for at komme med meddelelser mv.

Formand Flemming Just vil kort orientere om et politiker-forslag til Finanslov 2027 til at styrke indsatser i regi af Verdensarv Vadehavet.

På sidste møde blev der spurgt til, hvilke bestyrelsesmedlemmer der står til at stoppe i bestyrelsen og hvornår det vil ske? Der orienteres om hvem og hvornår, og der opfordres til at de pågældende griber fat i deres baglande for at udpege nye bestyrelsesmedlemmer. Vedlagte bilag giver overblik, hvornår bestyrelsesmedlemmerne kom ind i bestyrelsen.

Bilag:**10.1. Oversigt over bestyrelsesmedlemmers indtræden****Notat:**

Inger redegjorde for oplevelser fra DN's frivillige med afbrænding af flodskarn. Der har været dialogmøde i DN vedrørende den dispensation, der er givet i Esbjerg Kommune. Morten, som er repræsentant for Digelagene i nationalparkens bestyrelse, forklarede om kort egne erfaringer med afbrænding af flodskarn og tilbød at tale med DN's folk herom, uden at han eller NPV vil blande sig i kommunernes forvaltningspraksis.

Flemming fortalte, at Peter og han har været til møde med flere af de valgte politikere i vores område. Det er vigtigt med en tæt kontakt.

Oversigten over bestyrelsesmedlemmerne blev gennemgået, da flere medlemmer står til at træde ud og der er flere mulige genudpegninger.

Jan Holm, Inger Jensen og Esther Hoftijzer har siddet i to perioder og kan ikke genudpeges.

Vi afventer fortsat ministerens udpegning af Friluftsrådets repræsentant.

Jens Lorenzen genopstiller ikke som repræsentant for rådet. Anne Marie kan ikke genopstille. Der bliver behov for to nye repræsentanter fra rådet.

Proceduren om udpegning er, at hver organisation indstiller en mandlig og en kvindelig repræsentant og orienterer Miljøministeriet herom. Organisationerne i bestyrelsen blev bedt om at orientere deres bagland om kommende udpegninger.